

LEXISTORIA

COD

Codul penal

nr. 286/2009

PARTEA GENERALĂ · TITLUL III

Capitolul V — Individualizarea pedepselor

33 articole

Dreptul la drept.

Portalul Legislativ · [legislatie.just.ro](#)

Generat 11 iulie 2026 · Lexistoria

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Articolul 74 — *Criteriile generale de individualizare a pedepsei*

(1) Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- a) împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- b) starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- c) natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii;
- d) motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- e) natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului;
- f) conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;
- g) nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

(2) Când pentru infracțiunea săvârșită legea prevede pedepse alternative, se ține seama de criteriile prevăzute în alin. (1) și pentru alegerea uneia dintre acestea.

SECȚIUNEA A 2 - A

Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante

Articolul 75 — *Circumstanțe atenuante*

(1) Următoarele împrejurări constituie circumstanțe atenuante legale:

- a) săvârșirea infracțiunii sub stăpânirea unei puternice tulburări sau emoții, determinată de o provocare din partea persoanei vătămate, produsă prin violență, printr-o atingere gravă a demnității persoanei sau printr-o altă acțiune ilicită gravă;
- b) depășirea limitelor legitimei apărări;
- c) depășirea limitelor stării de necesitate.

(2) Pot constitui circumstanțe atenuante judiciare:

- a) eforturile depuse de infractor pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii;
- b) împrejurările legate de fapta comisă, care diminuează gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului.

Articolul 76 — *Efectele circumstanțelor atenuante*

(1) În cazul în care există circumstanțe atenuante, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc cu o treime.

(2) Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, în cazul reținerii circumstanțelor atenuante se aplică pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani.

(3) Reducerea limitelor speciale ale pedepsei se face o singură dată, indiferent de numărul circumstanțelor atenuante reținute.

Articolul 77 — *Circumstanțe agravante*

Următoarele împrejurări constituie circumstanțe agravante:

- a) săvârșirea faptei de trei sau mai multe persoane împreună;
- b) săvârșirea infracțiunii prin cruzimi sau supunerea victimei la tratamente degradante;
- c) săvârșirea infracțiunii prin metode sau mijloace de natură să pună în pericol alte persoane ori bunuri;
- d) săvârșirea infracțiunii de către un infractor major, dacă aceasta a fost comisă împreună cu un minor;
- e) săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze;
- f) săvârșirea infracțiunii în stare de intoxicație voluntară cu alcool sau cu alte substanțe psihoactive, când a fost provocată în vederea comiterii infracțiunii;
- g) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a profitat de situația prilejuită de o calamitate, de starea de asediu sau de starea de urgență;
- h) săvârșirea infracțiunii pentru motive legate de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA ori pentru alte împrejurări de același fel, considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte.

Articolul 78 — *Efectele circumstanțelor agravante*

(1) În cazul în care există circumstanțe agravante, se poate aplica o pedeapsă până la maximul special. Dacă maximul special este neîndestulător, în cazul închisorii se poate adăuga un spor până la 2 ani, care nu poate depăși o

treime din acest maxim, iar în cazul amenzii se poate aplica un spor de cel mult o treime din maximul special.

(2) Majorarea limitelor speciale ale pedepsei se face o singură dată, indiferent de numărul circumstanțelor agravante reținute.

Articolul 79 — *Concursul între cauze de atenuare sau de agravare*

(1) Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect reducerea pedepsei, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la tentativă, circumstanțe atenuante și cazuri speciale de reducere a pedepsei, în această ordine.

(2) Dacă sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect agravarea răspunderii penale, pedeapsa se stabilește prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la circumstanțe agravante, infracțiune continuată, concurs sau recidivă.

(3) Când în cazul aceleiași infracțiuni sunt incidente una sau mai multe cauze de reducere a pedepsei și una sau mai multe cauze de majorare a pedepsei, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită se reduc conform alin. (1), după care limitele de pedeapsă rezultate se majorează conform alin. (2).

SECȚIUNEA A 3 - A

Renunțarea la aplicarea pedepsei

Articolul 80 — *Condițiile renunțării la aplicarea pedepsei*

(1) Instanța poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) infracțiunea săvârșită prezintă o gravitate redusă, având în vedere natura și întinderea urmărilor produse, mijloacele folosite, modul și împrejurările în care a fost comisă, motivul și scopul urmărit;

b) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea unei pedepse ar fi inoportună din cauza consecințelor pe care le-ar avea asupra persoanei acestuia.

(2) Nu se poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă:

a) infractorul a mai suferit anterior o condamnare, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 lit. a) și lit. b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

b) față de același infractor s-a mai dispus renunțarea la aplicarea pedepsei în ultimii 2 ani anteriori datei comiterii infracțiunii pentru care este judecat;

c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicește aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților;

d) pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mare de 3 ani.

(3) În caz de concurs de infracțiuni, renunțarea la aplicarea pedepsei se poate dispune dacă pentru fiecare infracțiune concurentă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin. (1) și alin. (2).

Articolul 81 — *Avertismentul*

(1) Când dispune renunțarea la aplicarea pedepsei, instanța aplică infractorului un avertisment.

(2) Avertismentul constă în prezentarea motivelor de fapt care au determinat renunțarea la aplicarea pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni.

(3) În caz de concurs de infracțiuni se aplică un singur avertisment.

Articolul 82 — *Efectele renunțării la aplicarea pedepsei*

(1) Persoana față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.

(2) Renunțarea la aplicarea pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

SECȚIUNEA A 4 - A

Amânarea aplicării pedepsei

Articolul 83 — *Condițiile amânării aplicării pedepsei*

(1) Instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei, stabilind un termen de supraveghere, dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- a) pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani;
- b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 lit. a) și lit. b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;
- c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;
- d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

(2) Nu se poate dispune amânarea aplicării pedepsei dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este de 7 ani sau mai mare sau dacă infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

(3) Amânarea aplicării pedepsei închisorii atrage și amânarea aplicării amenzii care însoțește pedeapsa închisorii în condițiile art. 62.

(4) Este obligatorie prezentarea motivelor pe care s-a întemeiat condamnarea, precum și a celor ce au determinat amânarea aplicării pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Articolul 84 — *Termenul de supraveghere*

(1) Termenul de supraveghere este de 2 ani și se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei.

(2) Pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

Articolul 85 — *Măsurile de supraveghere și obligațiile*

(1) Pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) Instanța poate impune persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor;
- c) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- d) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- e) să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- g) să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- h) să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme;
- i) să nu părăsească teritoriul României fără acordul instanței;
- j) să nu ocupe sau să nu exercite funcția, profesia, meseria ori activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii.

(3) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin. (2) lit. a)-c), instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.

(4) Când stabilește obligația prevăzută în alin. (2) lit. e), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(5) Persoana supravegheată trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 86 — *Supravegherea*

(1) Pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în art. 85 alin. (1) lit. c)-e) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. a)-c) și alin. (5) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. d)-j) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. a)-d), într-un termen cât mai scurt de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(4) Pe durata termenului de supraveghere, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

- a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;
- b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin;
- c) persoana supravegheată nu a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 87 — *Modificarea sau încetarea obligațiilor*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune

modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse sporite de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, atunci când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 88 — *Revocarea amânării aplicării pedepsei*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei.

(2) În cazul când, până la expirarea termenului de supraveghere, persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei, afară de cazul când persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească.

(3) Dacă după amânarea aplicării pedepsei persoana supravegheată a săvârșit o nouă infracțiune, cu intenție sau intenție depășită, descoperită în termenul de supraveghere, pentru care s-a pronunțat o condamnare chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă amânarea și dispune aplicarea și executarea pedepsei. Pedepsa aplicată ca urmare a revocării amânării și pedeapsa pentru noua infracțiune se calculează conform dispozițiilor privitoare la concursul de infracțiuni.

(4) Dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă, instanța poate menține sau revoca amânarea aplicării pedepsei. În cazul revocării, dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 89 — *Anularea amânării aplicării pedepsei*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus amânarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa

închisorii chiar după expirarea acestui termen, amânarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În caz de concurs de infracțiuni, instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei rezultante dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 83. Dacă se dispune amânarea aplicării pedepsei, termenul de supraveghere se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a pronunțat anterior amânarea aplicării pedepsei.

Articolul 90 — *Efectele amânării aplicării pedepsei*

(1) Persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu i se mai aplică pedeapsa și nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită, dacă nu a săvârșit din nou o infracțiune până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea amânării și nu s-a descoperit o cauză de anulare.

(2) Amânarea aplicării pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

SECȚIUNEA A 5 - A

Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere

Articolul 91 — *Condițiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere*

(1) Instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere dacă sunt întrunite următoarele condiții:

- a) pedeapsa aplicată, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, este închisoarea de cel mult 3 ani;
- b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;
- c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;
- d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

(2) Când pedeapsa închisorii este însoțită de pedeapsa amenzii aplicate în condițiile art. 62, amenda se execută chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere.

(3) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, dacă:

- a) pedeapsa aplicată este numai amenda;
- b) aplicarea pedepsei a fost inițial amânată, dar ulterior amânarea a fost revocată;
- c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicește aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

(4) Este obligatorie prezentarea motivelor pe care s-a întemeiat condamnarea, precum și a celor ce au determinat suspendarea executării pedepsei și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Articolul 92 — *Termenul de supraveghere*

(1) Durata suspendării executării pedepsei sub supraveghere constituie termen de supraveghere pentru condamnat și este cuprinsă între 2 și 4 ani, fără a putea fi însă mai mică decât durata pedepsei aplicate.

(2) Termenul de supraveghere se calculează de la data când hotărârea prin care s-a pronunțat suspendarea executării pedepsei sub supraveghere a rămas definitivă.

(3) Pe durata termenului de supraveghere condamnatul trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

Articolul 93 — *Măsurile de supraveghere și obligațiile*

(1) Pe durata termenului de supraveghere, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;

- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
  - c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
  - d) să comunice schimbarea locului de muncă;
  - e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.
- (2) Instanța impune condamnatului să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:
- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
  - b) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
  - c) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
  - d) să nu părăsească teritoriul României, fără acordul instanței.
- (3) Pe parcursul termenului de supraveghere, condamnatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă cuprinsă între 60 și 120 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor.
- (4) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin. (2) lit. a) și lit. b), precum și în alin. (3), instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.
- (5) Condamnatul trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 94 — *Supravegherea condamnatului*

- (1) Pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în art. 93 alin. (1) lit. c)-e) se comunică serviciului de probațiune.
- (2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 93 alin. (2) lit. a) și lit. b), alin. (3) și alin. (5) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 93 alin. (2) lit. c) și lit. d) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.
- (3) Serviciul de probațiune va lua măsurile necesare pentru a asigura executarea obligațiilor prevăzute în art. 93 alin. (2) lit. a) și lit. b), precum și alin. (3) într-un termen cât mai scurt de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.
- (4) Pe durata termenului de supraveghere, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:
- a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;
  - b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile care îi revin;
  - c) persoana supravegheată nu a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu 3 luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

Articolul 95 — *Modificarea sau încetarea obligațiilor*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura condamnatului șanse mai mari de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 96 — *Revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse ori stabilite de lege, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei.

(2) Dacă până la expirarea termenului de supraveghere persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, afară de cazul în care persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească.

(3) Dacă pedeapsa amenzii care a însoțit pedeapsa închisorii în condițiile art. 62 nu a fost executată și a fost înlocuită cu pedeapsa închisorii potrivit art. 63 alin. (2) sau art. 64 alin. (5) și alin. (6), instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, la care se adaugă pedeapsa închisorii care a înlocuit amenda.

(4) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, descoperită până la împlinirea termenului și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei.

(5) Pedepșa principală pentru noua infracțiune se stabilește și se execută, după caz, potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară.

(6) Dacă infracțiunea ulterioară este săvârșită din culpă, instanța poate menține sau revoca suspendarea executării pedepsei sub supraveghere. În cazul revocării, dispozițiile alin. (1), alin. (4) și alin. (5) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 97 — *Anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus suspendarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, suspendarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În caz de concurs de infracțiuni sau pluralitate intermediară, instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei rezultante, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 91. Dacă se dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, termenul de supraveghere se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare prin care s-a pronunțat anterior suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Articolul 98 — *Efectele suspendării executării pedepsei sub supraveghere*

(1) Dacă până la expirarea termenului de supraveghere condamnatul nu a săvârșit o nouă infracțiune, nu s-a dispus revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.

(2) Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu produce efecte asupra măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărârea de condamnare.

SECȚIUNEA A 6 - A

Liberarea condiționată

Articolul 99 — *Condițiile liberării condiționate în cazul detențiunii pe viață*

(1) Liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață poate fi dispusă, dacă:

- a) cel condamnat a executat efectiv 20 de ani de detențiune;
- b) cel condamnat a avut o bună conduită pe toată durata executării pedepsei;
- c) cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;
- d) instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori dacă nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(3) De la data liberării condiționate, condamnatul este supus unui termen de supraveghere de 10 ani.

Articolul 100 — *Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii*

(1) Liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă:

a) cel condamnat a executat cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii care nu depășește 10 ani, sau cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 20 de ani, în cazul închisorii mai mari de 10 ani;

b) cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis;

c) cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;

d) instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

(2) În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin. (1) lit. b)-d).

(3) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (1) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin jumătate din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin două treimi, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(4) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (2) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(5) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra

conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(6) Intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei constituie termen de supraveghere pentru condamnat.

Articolul 101 — *Măsurile de supraveghere și obligațiile*

(1) Dacă restul de pedeapsă rămas neexecutat la data liberării este de 2 ani sau mai mare, condamnatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele persoanei desemnate cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, orice schimbare a locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

(2) În cazul prevăzut în alin. (1), instanța poate impune condamnatului să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- c) să nu părăsească teritoriul României;
- d) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;

e) să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;

f) să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;

g) să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme.

(3) Obligațiile prevăzute în alin. (2) lit. c)-g) pot fi impuse în măsura în care nu au fost aplicate în conținutul pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi.

(4) Când stabilește obligația prevăzută în alin. (2) lit. e), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(5) Măsurile de supraveghere și obligațiile prevăzute în alin. (2) lit. a) și lit. b) se execută din momentul acordării liberării, pe o perioadă egală cu o treime din durata termenului de supraveghere, dar nu mai mult de 2 ani, iar obligațiile prevăzute în alin. (2) lit. c)-g) se execută pe toată durata termenului de supraveghere.

(6) Pentru stabilirea conținutului obligațiilor prevăzute în alin. (2) lit. a) și lit. b), instanța va consulta serviciul de probațiune, care este obligat să formuleze recomandări în acest sens.

Articolul 102 — *Supravegherea condamnatului*

(1) Pe durata supravegherii, datele prevăzute în art. 101 alin. (1) lit. c)-e) se comunică serviciului de probațiune.

(2) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 101 alin. (2) lit. a) și lit. b) se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 101 alin. (2) lit. c)-g) se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora.

(3) Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 101 alin. (2) lit. d) și lit. e) poate fi realizată și printr-un sistem electronic de supraveghere, în condițiile prevăzute de legea specială.

(4) Pe durata supravegherii, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin.

Articolul 103 — *Modificarea sau încetarea obligațiilor*

(1) Dacă pe durata supravegherii au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura condamnatului șanse mai mari de reintegrare socială.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Articolul 104 — *Revocarea liberării condiționate*

(1) Dacă pe durata supravegherii persoana condamnată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse, instanța revocă liberarea și dispune executarea restului de pedeapsă.

(2) Dacă după acordarea liberării cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, care a fost descoperită în termenul de supraveghere și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă liberarea și dispune executarea restului de pedeapsă. Pedeapsa pentru noua infracțiune se stabilește și

se execută, după caz, potrivit dispozițiilor de la recidivă sau pluralitate intermediară.

(3) Dispozițiile alin. (1) și alin. (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul liberării condiționate din executarea pedepsei detențiunii pe viață.

Articolul 105 — *Anularea liberării condiționate*

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, liberarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În cazul în care, în raport de pedeapsa rezultată, sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 99 sau art. 100, instanța poate acorda liberarea condiționată. Dacă s-a dispus liberarea, termenul de supraveghere se calculează de la data acordării primei liberări.

(3) Când, după anulare, instanța dispune executarea pedepsei rezultante, partea din durata pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi neexecutată la data anulării liberării se va executa după executarea pedepsei închisorii.

Articolul 106 — *Efectele liberării condiționate*

Dacă până la expirarea termenului de supraveghere condamnatul nu a săvârșit din nou o infracțiune, nu s-a dispus revocarea liberării condiționate și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.